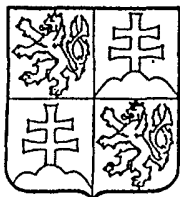


ČESKÁ A SLOVENSKÁ
FEDERATIVNÍ
REPUBLIKA
(19)



FEDERÁLNÍ ÚŘAD
PRO VYNÁLEZY

POPIS VYNÁLEZU

K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

271 894

(11)

(13) B 1

(51) Int. Cl.⁵

D 04 B 21/14

(21) PV 6397 - 88.V

(22) Přihlášeno 28 09 88

(40) Zveřejněno 14 03 90

(45) Vydáno 16 09 91

(75) Autor vynálezu POSPÍŠILOVÁ ALENA, BRNO

(54)

Způsob výroby vzorovaného oděvního materiálu

(57) Jedná se o technologii výroby oděvního materiálu určeného hlavně pro výrobu oděvních modelů nekonfekčního typu. Způsob výroby spočívá v tom, že na libovolnou oděvní látku, která tvoří základní oděvní materiál, se dle předem zpracovaného výtvarného návrhu nakladou vrstvením netkané i tkané textilie, krajky, kovové niti, tyl, vlna, plst', lamé, lurex, úplet aj. Nakladený materiál do požadované kompozice se potom fixuje na základní materiál zažehlováním. Základní oděvní materiál, včetně výtvarné kompozice se potom pravidelně prošíje nebo proplete plošně, čímž se docílí jednotné struktury všech použitých materiálů.

Vynález se týká způsobu výroby vzorovaného oděvního materiálu, hlavně na modely nekonfekčního typu, kde je kladen důraz na originální výtvarné pojetí, spočívající ve vrstvení netkaných i tkaných textilií, krajek, kovových nití, tylu, vlny, plstě, lamé, lurexu, úpletu atp. na základní oděvní látku a jejich následným mechanickým zpevněním, například prošitím na mnohojehlovém šicím stroji nebo propletením.

Jako oděvní materiály se používají tkaniny, pleteniny a také netkané textilie. Vzor na těchto materiálech se dosahuje potiskováním a u tkanin a pletenin také různými vazbami a záměnou různě barevných nití. Nevýhodou těchto způsobů je, že se vždy musí vyrábět velké množství stejného oděvního materiálu, aby po stránce ekonomické výroba obstála.

Je známa také výroba netkaných textilií pro oděvní, dekorační a bytové textilie prošíváním rouna nebo proplétáním rouna společně s různými textilními útvary, jako útky v podobě přástu, přízí nebo pásků, které mají za účel netkanou textilií pevnit, popřípadě jí dodat estetický vzhled. Rozšířenému použití uvedených textilií pro vrchní odívání je na závadu, že není známa metoda, jak vzorovat lícni stranu této textilie, aby svým charakterem odpovídala tradičním vzorovaným tkaninám a popřípadě pleteninám.

Zkoušelo se proto tvořit vzor přímo na základním rouně pomocí nakladení částí různě zbarveného rouna nebo vláknenných pramenů nebo přástů. Tento útvar však po propletení soustavou osnovních nití byl značně tvrdý, neměl dokonalou pružnost, takže se mačkal a vymáčkávaly se na něm jednotlivé části těla. Navíc tyto proplétané textilie značně žmolkuje.

Také je znám způsob výroby textilie pro oděvní, dekorační a bytové textilie, sestávající ze dvou textilních útvarů, rubního i lícního, spojených prošitím, propletením nebo jiným mechanickým způsobem, přičemž rubní útvar je rouno a lícni útvar soustava nití, útků nebo přástů, přičemž lícni útvar sestává ze vzájemně a střídavě provázaných vzorových útvarů, jako tkanin, pletenin, síťovin nebo spleti volně ukládaných smyček, vzniklých střídavým provázáním nebo křížením vzorové soustavy nití, útků nebo přástů a struktura lícního útvaru, to je dostavy nití, útků nebo přástů a vazba pleteniny nebo síťoviny je taková, že vytváří společně s povrchovou vrstvou rubního útvaru vzorových efekt. Někdy se na lícni stranu použije netkaná textilie zvaná uvutan. Tyto textilie jsou však použitelné jen na těžší plošné útvary a pokud se jedná o oděv, tak jediné na pláště, hlavně jarní dámské pláště. Na halenky a letní dámské šaty uvedený materiál použít.

Na jemné dámské oblečení nevyhovuje ani známý vícevrstvý proplet, jehož vrstvy jsou z organického nebo anorganického materiálu, obsahující alespoň jednu vzorovou vrstvu, zejména v barvě nebo materiálovém složení odlišnou od ostatních vrstev, které spolu s vazebními očky alespoň jedné soustavy vazného materiálu vytváří alespoň na jedné straně jeho povrchu plastický nebo barevný vzor. Tyto textilní útvary jsou vždy značné hmotnosti, takže mají omezené použití.

Je také známý způsob výroby vzorovaných proplétaných textilií, sestávající ze základního materiálu, výztužné síťoviny a vzorové vláknenné vrstvy, přičemž na základní materiál se připojí výztužná síťovina se vzorovou vláknennou vrstvou vtažením vláken vzorové vláknenné vrstvy do podkladu a propletením těchto vláken, včetně vláken podkladu, v řetízky na rubní straně základního materiálu. Základní materiál se přitom zpevní propletením vlastními vlákny. Tento způsob výroby se také hodí pouze na tapiserie a jako náhražka gobelínů, avšak na lehké dámské oblečení a podobně se nehodí.

Dále je známá technika tzv. aplikace, to je připevněním výzdoby na základní textilní látku pouze jejím obvodovým obšitím.

Tento způsob umožňuje velmi malé vzorovací možnosti a vzor neladí dobře se základní látkou.

Tyto nedostatky způsobu výroby vzorovaného oděvního materiálu jsou odstraněny podle vynálezu tím, že na libovolnou oděvní látku, která tvoří základní oděvní materiál, se podle předem zpracovaného výtvarného návrhu nakladou prvky vzorového materiálu, například vrstvením netkané i tkané textilie, krajky, kovové nitě, tyl, vlna, plst', lamé, lurex, úplet a podobně, nakladený materiál do požadované kompozice se potom fixuje na základní materiál zažehlováním při teplotě, odpovídající použitému druhu materiálu, a celý útvar se potom po celé ploše proplete nebo prošije, čímž se dosáhne jednotlivé struktury všech použitých materiálů. Aby bylo dosaženo stálosti takového materiálu před zpracováním, provede se napařování běžným postupem.

Způsobem výroby podle vynálezu se získá vzorový oděvní materiál i velmi nízkých hmotností, velmi vzhledný, který se příjemně nosí. Hodí se na módní oděvy a doplňky všeho druhu.

Využití technologie vynálezu se uplatní při výrobě oděvních modelů nekonfekčního typu, kde je kladen důraz na originální výtvarné pojetí, to je v závodech zakázkové výroby a výrobních družstvech. Využitím této technologie se dosáhne vytvoření nového módního stylu, který sehraje svoji roli v naší i zahraniční módní oděvní tvorbě. Využití vynálezu přichází v úvahu i ve sféře kostýmní tvorby v divadle, televizi a filmu, kde kostýmy vyžadují originalitu.

Způsob výroby vzorového oděvního materiálu spočívá podle vynálezu v tom, že na vhodnou oděvní látku z libovolného materiálu, ať přírodního nebo chemického, například sametu, saténu, tylu, hedvábí, vlny, džínsovinu, kůži, bavlnu, lamé, úpletu, dytýnu, lurexu, o libovolné hmotnosti od $0,015 \text{ kg/m}^2$ do $0,52 \text{ kg/m}^2$, která tvoří základ a na libovolně ohraničený nebo neohraničený plošný útvar, popřípadě na stříhové díly budoucího oděvu, se nanesou prvky vzorového materiálu. Vzorovým materiálem může být tkaná nebo netkaná textilie, různé krajky, samostatné nitě, a to buď textilní, nebo kovové, tyl, plst', lurex, části úpletu a jiné vhodné prvky. Vzorový materiál se navrství podle předem zpracovaného výtvarného návrhu. Nakladený materiál do požadované kompozice se potom fixuje na základní materiál zažehlováním. Teplota při žehlení odpovídá použitým druhům materiálů. Nižší je při syntetických vláknech, vyšší je u přírodních vláken, například vlně nebo bavlně. Základní oděvní materiál, včetně navrstvené vytvořené kompozice, se potom pravidelně celoplošně prošije nebo proplete na proplétacím stroji Arachne nebo Mali, popřípadě jiném obdobném stroji, obvyklou osnovní vazbou, například trokotem, řetízkem. Tím se dosáhne mechanické zpevnění celého útvaru a jednotné struktury všech použitých materiálů. Aby bylo dosaženo stálosti takového materiálu před zpracováním, provede se napařování ihned po prošití běžnými známými postupy, například přes silně zvlhčenou bílou bavlněnou textilií při teplotě žehlicího nástroje 250 až 280°C na tvrdém, rovném podkladu.

P ř í k l a d 1:

Na oděvní látku, samet černé barvy o hmotnosti cca $0,35 \text{ kg/m}^2$ se vymezí krejčovskou křídou plocha. Podle předem navržené kompozice se kladou na plochu jednotlivé díly tvarovaného saténu. Barevné změkčení plochy se dosáhne navrstvením vlněným rounem bílé a červené barvy. Tyto díly se překryjí opět podle kompozice tylem bílé barvy. Zdobný efekt takto vrstvené kompozice umocní pokrytí jednotlivých částí plochy kovovou nití stříbrné barvy.

Nakladený materiál se fixuje na samet zažehlením při teplotě 150 °C přes nepotištěný, surový balicí papír. Základní materiál samet se s navrstvenou kompozicí pravidelně celoplošně prošíje vazbou rub "řetízek", líc "cik-cak", nylonovým transparentním vláknem.

Kvůli stálosti materiálu se před zpracováním provede napaření, a to žehličkou při teplotě 250 až 280 °C přes silně zvlhčenou bílou bavlněnou textilií na tvrdém, rovném podkladu v celé ploše.

P Ř E D M Ě T V Y N Á L E Z U

1. Způsob výroby vzorového oděvního materiálu mechanickým spojením základního plošného útvaru a vzorových prvků pro výrobu módních oděvů a oděvních doplňků, vyznačující se tím, že na oděvní základní látku z libovolného textilního materiálu se podle předem zpracovaného výtvarného návrhu nakladou prvky vzorového materiálu, takto nakladený vzorový materiál do požadované kompozice se potom fixuje na základním materiálu zažehlováním při teplotě odpovídající použitému druhu materiálu a celý útvar se potom pravidelně celoplošně mechanicky spojí proplétáním nebo prošitím, čímž se dosáhne jednotné struktury všech použitých materiálů.
2. Způsob výroby vzorového oděvního materiálu podle bodu 1, vyznačující se tím, že fixace vzorového materiálu na základním materiálu se provádí při maximální teplotě 150 °C.
3. Způsob výroby vzorového oděvního materiálu podle bodu 1, vyznačující se tím, že za účelem dosažení stálosti propleteného nebo prošitého materiálu se provádí napařování.